

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévről . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Bukott diákok.

Még pár nap és bezárulnak az iskolák; a diáksereg nyüzsgő raja pedig szétrepül a szélrózsa minden irányában. Az évvégi bizonyítványok szép csendesen meghuzódnak a belső zsebek titokteljes homályában, közel a sebesen lüktető szívhez. Mert a szív egyaránt megdobban, akár öröm, akár pedig valami lelki szorongatottság vesz erőt a gyermekeken. Már pedig — valljuk be — az a szóval, hangtalan papiros, amit bizonyítványnak nevezünk, sok örömet, de sok keserűségnek is az okozója. Olyan annak a hatása, mint az éltető-üditő nyáregi harmaté vagy esőé, mely felvidít; de olyan is lehet, mint a tikkasztó nyári forróság, vagy a pusztító jégvihar, mely jöttével minden virágot leperzsel és letarol.

Nem tudom: ki hogyan vélekedik, de én valóban nagy szánnalommal viseltetem a bukott diákok és nagy részvétellel e szerencsétlen flótások hozzátartozói iránt. Sajnálom a szerencsétlen szülőket, mert látom a szívük mélyén hordott keserves lemondás nyitott sebét, mely a gyermekük jövőjébe vetett, de

szétfoszlott remény nyomában támadt; de talán még inkább sajnálom azokat a szegény bukott diákokat, akiknek most minden ódiomot viselniük kell. Ezeket a szegény páriákat mindenki elítéli; az apa, az anya, a testvérek, a rokonok, az ismerősök. Pedig sokszor, nagyon sok esetben igaztalanul.

Hogy olyan sok a bukott diák, annak egyesegyedül az az oka, hogy rendkívül sok olyan tanuló kerül a középiskolába, ki egy vagy más tekintetből nem oda való.

Az elemi iskola első négy évfolyamán keresztül látnia kell a szülőnek, hogy van-e gyermekében kedv és szorgalom a sikeres eredménnyel való továbbtanuláshoz. Ha nincsen, nem kell a dolgot erőltetni. Hiszen annyi a kínálkozó pálya az ipar terén: oda kell adni inasnak.

Csak hogy ennél a kérdésnél, a legtöbb szülő megakad. Hogy is adná oda a gyermekét inasnak!

Pedig oda adhatja. Csak le kell küzdeni az előítéleteket, ha még oly nehezen megy is az.

Valóban csodálatos, hogy míg a

nyugat iparúzó államaiban és a tengerentúl, oly nagy tisztelet övezi a kalapácsot s oly megbecsültetésnek örvend az iparos osztály: mi még ma sem tudunk a társadalom felszeg felfogásából eredő előítéletek fölé helyezkedni. Még ma is a büntetés hangján olvassuk reá a bukott diákok szegény fejére:

„Mebuktál, hát elmehetsz inasnak!”

De vajjon meggondolta-e az a szülő, aki megbukott fia fejére ráolvasta ezt a mi társadalmi felfogásunk szerint „lesújtó” ítéletet, hogy voltaképpen magát ítélte el. Igen, mert hisz ő maga állította a gyermeket alternatíva elé. Az a gyermek, akiben nincsen iparkodás s nincsen kedv; az a gyermek, akit hajlamai és tehetsége inkább az ipari pályák felé vonzanak: az már választott, még mielőtt átlépte a gimnázium küszöbét.

Mire való volt hát az erőltetés? de mire való most ismét a gyermek jövőbeli hivatásának: az iparos pályának a lekicsinylése? . . . Ha igaz az, hogy minden mesterségnek arany a feke: igazolt-e az a „Mebuktál, elmehetsz

A „BÁCSKA” TÁRCAJA.

Lapozgatók.

Lapozgatók egy sárga kis füzetben,
Minden lapján van egynehány dal
És minden dal tele van szerelemmel,
Tele van játszani napsugárral.

Ez a fakó füzet be drága nekem!
Pedig notáit régen irtam,
Egykor, tavasszal, húsz éves koromban
Az ifjúságom belesírtam . . .

Fehér Jenő.

A san Fernando téren.

Irtá: Vértesi Károly.

— A „Bácska” eredeti tárcája. —

„Alles ist Farbe und Blüthe in
diesem schönen Raume.”

Simons Theodor.

Olesón lehet élni. — Bor és gyümölcs. — Maradjunk a téren. — Szép városbáza. — Szomorú emlékek. — Virágok és pálmák. — Világító gömbök. — Sevilla Kocsinál Trájos utcaja. — Szürkenapon, ünnepnapon. — Szövetek, arnykadásra kifeszítve. — Ijén, öreg, a tere siet. — Majo és maja. — Tanulmányozzunk! — A

sevillai nőkről. — A nők öltözködéséről. — Este kezdődik a nap. — A vígság városa. — Ismét a nőkről. — Tervez. — Kislányok táncolnak. — Éjféli után két óráig. — Szere met szonjazznak. — Vallás fölött a komolyosság. — Szépségüket nem rejtik el. — Okosabbak lehetnének — Legyezve beszélnek. — Bajszoska. — Kinegy az álom — Idegen, nincs jelenben — Aki szeretni vagy feledni akar. — Emlékezés. Don Juanra — Megtért, szerzetes lett. — Egy borzalmas kép. — Pöldögölték. — A sevillai esték emléke.

Olesón lehet Spanyolországban annak élni, aki magát kiismeri. Spanyolországról nem lehet azt mondani, hogy mint idegen föld, fukaron és drágán adja kenyerét. Sevilla legszebb terén, a Plaza san Fernando n, a Peninsular nevű Casa de huespede-ben — gyors szolgálatot nem keresve, mert a pincér is caballero — nagyon jutányosan lehet élni. Teljes ellátás, bor tetszés szerinti mennyiségben, erkélyes második emeleti szoba a pálmás térre, mindez, a mi pénzünk szerint négy korobánál többbe nem kerül. A gazda, a jövő állandóságára számít. Izletes ételek mellett többféle gyümölcs az asztalon. Datolya, banána, malaga szőlő, füge, narancs, körte, alma. Hely az asztalnál, a lakás időtartama szerint van.

Maradjunk mindjárt ezen a felséges téren, mely a város eleven idegduca, diszes

látványosság, zajjal teli vására, melyen az emberek szivadamánnyal megörvendeztetik egymást kölesönösségben. E téren az idegeneknek találkozója van, meglep a jóézés. Veszek az eredeti ládácskából néhány jó fajtájút, friss szivarra gyujtok és megindulok.

A tér, tulajdonképpen kettő. A Plaza Constituciónt a Fernando-tértől a keresztben épített Casa de ayuntamiento választja el. Ha ránézünk a diszes építkezésre, tudjuk, hogy ez csak nyilvános épület lehet, legalább is városbáza, melyet az idegenek nem kell úgy keresni, mint Budapesten, ahol első mondas: a el sem hiszi az idegen, hogy városbáza.

A sevillai városbáza kis tornyán nagy óra van, melynek lapja, esie, kivilágítva. Jó tájékoztató az időre nézve, de úgy, hogy a sétáló, az estét élvező közönség — úgy vettem észre — ne siessen, még ne menjen bába, még akkor se, mikor már beállt az éjszaka. Az éjféli órát is észrevétel nélkül engedik elsubanni maguk fölött.

A sevillai városbáza régi épület, mégis igen szép. Éppen abban az esztendőben kezdett alapjából emelkedni, mikor Magyarország

inasnak"-féle kifakadás, mely magában hordja az igaztalan bírálat mellett a büntetés jellegét is. Ezzel legfeljebb kedvét szegjük annak a szerencsétlen gyermeknek; kiülhetjük belőlük az ujonnan választott pálya iránt való szeretetet és a gyermekben felcsillanó ambíciót, mely rugója minden szépnek és nemesnek.

Ne, ezt ne tegyék! — ne tegye senki!

A bukott diákok jelentékeny százalékát azon gyermekek teszik, akiket az Isten gyengébb észbeli tehetséggel áldott meg. Ezek a szerencsétlenek olyanok, mint a gyenge uszók: bukdácsolnak, míg az ár végre is keresztül csap a fejükön.

Itt is a gyermeket lehet leginkább sajnálni; de szánni lehet a szülőt is, akinek a szemét hályog borítja; aki a gyermek iránti tulhajtott, az u. n. „majomszeretet“-ből sem látja gyermekének fogyatkozásait.

Ez a típus elég gyakori. Rövidlátóknak lehetne őket nevezni. Mert az ő szemükben a fiuk tehetséges, ha mindjárt az ellenkezője igaz is; az ő fiuk szorgalmas, ha nem tartozik is a serények közé; az ő fiuk jó, ha mindjárt a háztetőn nyargal is. Szóval: ezek azok a szerencsétlenek, akik a helyzetet nem tudják a szükséges objektivitással megítélni.

— Mi van a fiaddal? — kérdezik egy ilyen szerencsétlen apát.

— Ne is kérdezd! — röstelkedék. Rezsőt szerencsétlenségemre K—ra adtam. Megbukott. Pedig van a gyerekben tehetség: magam is vesződtem vele egy évig, hát tudom. De hát azok a k—i tanárok! . . .

És itt jelentőségteljesen legyintett a kezével.

— Nem is ismételtetem vele. Oda adtam műgépésznek. Ott meg a gazdája . . . azután meg gyenge is hozzá a gyerek. Mást ke! vele próbálom.

Hát a másikkal mi van? — fűzém tovább a szót.

— Hagyd el! — azzal is bajban vagyok.

— Ugyan!?

— Képzeld! az is elhasalt . . .

— No már ez csakugyan malőr.

— Barátom! ez a gyerek olyan szorgalmas volt, hogy párját keresni kellett. De ezekben az istenverte falusi iskolákban éppenséggel hiába huzzák ezek a tanítók a fizetést. Azzal traktáltak, hogy a fiamban nincsen tehetség. Hát ők akkor mire valók? — fejlesztették volna ki! Persze, hogy így a gimnáziumban sem boldogult.

— Baj, baj . . . . szoltam, csak hogy valamit mondjak.

— Végső reményem most a Józsi fiamban van. Jövőre a gimnázium első osztályába kerül. Barátom! — nem azért, mert az én fiam, vagy mert ő a „lieblich“ a házban: de — zseniális gyerek! . . .

— No, no — vetém közbe a bókot — az apjára ütött.

— Szörnyű élénk gyerek.

— Az még nem baj — tóditám tovább.

— Én is azt tartom. Nem is ér az a teddide-teddoda gyerek semmit. Igaz, hogy most egy kis bajban vagyunk vele. Ma egy hete leesett a fáról s eltörte az egyik karját.

— Jesz-szus! . . .

— Elképzeheted, hogy mit állottunk ki, mikor félholtan haza hozták.

De lásd, ennek is a szomszéd Kerekesék két vásott rossz kölyke az oka, mert — mint mondja — azok csalták ki az erdőbe . . . .

Nem folytatom tovább. Hisz oly általánosán ismert típus ez, hogy szinte reá mutathatnánk egyik-másik szülőre.

Soraimat azzal zárom, hogy minden szülő, mielőtt gyermekét középiskolába adja, vessen számot gyermekével. Forduljon bizodalommal a gyermek volt tanítójához s kérjen tőle tanácsot. Hiszen korunk tanítói ma már nem a régi „schulmeister“-ek, hanem a pszichológiai alapokra fektetett modern neveléstudomány avatott művészei.

De szólok a néptanítókhöz is, akiknek ismét lelkiismeretbeli kötelességük a tanácskérő szülőket, minden szubjektív melléktekintetektől menten, gyermekeik felől a legőszintebben informálni.

Ilyenformán majd kevesebb lesz a bukott diákok száma is.

Longinus.

Az új kormány.

Budapest, 1905. június 18.

Az ujonnan alakult Fejérváry-kormány ma tette le hivatali esküjét a budai várban a király kezébe. A Tiszakabinet bucsukihallgatása után rövid idővel egymásután hajtottak fel a vár udvarába az új kormány tagjai. Az első volt Bihar honvédelmi miniszter, ki lovassági tábornoki egyenruhában jelent meg. Utána jöttek György Endre földmivelésügyi, Vörös László kereskedelmi és Kovacsevics horvát miniszter. Legutoljára hajtatott a várba báró Fejérváry Géza miniszterelnök, ki szintén lovassági tábornoki egyenruhát öltött.

napja leszállt vérvörösen Mohácsnál. Művész ember, Diego de Riano terve szerint építették a Casas capitularas-t, melynek oszlopos és boltíves homlokzata a Fernando térre néz. Nem akarok késlekedni belső hírességének elősorolásával, a közeli Audiencia márványoszlopos díszcsarnokának leírásával sem akarok nyomasztó érzéseket kelteni, borzalmas emlékeket ébreszteni az egykori kivégzések helyének és oszlopának sötétszínű festésével az itt akkor föllállított bitnyomozó székek szomorú történetéről emlékezni, hiszen az élet hív most minket a San Fernando térre. Nagy. Másfélszáz méter a hossza, mintegy kilencven a szélessége. A tért határoló házak erkélyei, granátalmafa zöld lombjával vannak teletöltve. Fehér és halvány színű függönyök az ajtónyílás mögött. A nap fénye rajtuk átrezeg.

Ott, ahol hajdan egy zárda terpeszkedett zöldsárga kertjével, most magas és 3—4 erkélyes szép házak által határolva, Sevilla pálmatteltvényes, díszes virágú legszebb tere van. A város szíve. Szépnövésű fák, főleg sudaras, sűrűn boglyas fejtű, kifejtett palma-fák, égő színű, délővi virágok, vizelárusító

sátorkák. Este, maradhat a hold, felhők fényes társaságában, vagy párazatban, fűzerekben gyulnak ki a villanyfénynek fehér gömbjei, hogy a téren nappali fényt árasztanak, mert a közeledő utcákból — melyekben kocsi, a sétáló sok ember miatt nem járhat — gomolyokban özönlik a közönség. Hölgyek, urak, uracsok; egyesek, kivágott lakfélcipőben kényesen lépkednek, az orrcsüptető, szilárdan ül az orrgerincén. A vasrács erkélyeken, melyekre sok rózsaszínű és rózsalevel borul, barna fejcsék szoronganak egymás mellett, szép kis manolák.

A kanyargós, márvány táblákkal kirakott Calle de las Sierpesen (kigyó) — Sevilla Kossuth Lajos-utcáján, demimonde korzóján — végesvéig vannak a kétoldalt sorakozó boltok, ragyogó kereskedések, hajnali 3—4 óráig nyitva tartott helyiségek, ablakos, párisi apró csecsebecsével, alkotásokkal, teli látnivalóság számba menő árudák. Fény vonzza úgy a lepkét, mint eme kirakatok a nőket. A szebbnél-szebb kirakatok, tarkává teszik az utca képét. Az elárúsítók, amint az üzlet kívánja, egy szájból fujnak meleget, hideget. Kivilágított ötvösboltok, a nemes

fém-ből készült tárgyakon legelőbb akad meg a szép asszonyok szemepárja. Elsőrangú szállók, egyleti helyiségek.

Az utcán legzajosabban tombol a kedv farsangban és amikor az emberek fölteszik az üres szemű álarcot s belevergődnek a hóbortba, sok színben röptül az apróra vagdalt papellilo, ahová a szűk Calle de Amor de Diosból, a tágas Alameda de Hércules-ből egyaránt jönnek, özönlenek, mindaurébbre vál a közönség. Szűrkenapon, ünnepnapon egyaránt emberáradat. Szemek ragyogása, ékszerek, drágakövek villámlása. Fiatallányok összefogódzva járnak, jár a szemük, megjegyzést tesznek rád. Sebaj. Nézzük őket, mert olyan tüzes szemet, fekete haját, ilyen lábacsákat nem láthatunk sehol máshol. Báj és kellem minden mozgásuk. Hangzik az ének, mélán, csengőn, csattog a castanetta, kíséri a tamburin. Nappal nyugszik az élet, este fölébred.

Berlinben, az egyenes és szélesen hosszú Friedrichs-strasse-n sincs ilyen színes élet, amint kiverődik az, a neveztem kirakatos utcákban, melyek még a mörök idejéből árnyékkadó szűkek és kanyarulatosak. A hely-

Pontban három órakor fogadta a király báró Fejérváry Géza miniszterelnököt külön kihallgatáson. A kihallgatáson végbement az eskütelés, melynél gróf Széchenyi Gyula zászlós ur és báró Burián István közös pénzügyminiszter — Goluchowskinak, a királyi ház miniszterének képviselőjében — működött közre. Az eskümintát Tarkovich Béla miniszterelnöki államtitkár olvasta fel.

Ezután együttesen jelentek meg a király előtt a többi miniszterek, hogy letegyék az esküt. Az eskütelésénél ezuttal báró Fejérváry Géza már mint miniszterelnök és gróf Széchenyi Gyula zászlós ur interveniáltak. Ez alkalommal az eskümintát Romy Béla miniszteri tanácsos olvasta fel.

Az eskütelés után a király az új kabinet tagjait együttes kihallgatáson fogadta.

A kihallgatás után az új miniszterek eltávoztak a várból. Hivatalaik vezetését holnap veszik át. A kinevezésükről szóló királyi kéziratot reggel közli — rendkívüli kiadásában — a hivatalos lap. A báró Fejérváry Gézát miniszterelnökké kinevező királyi kézirat szintén eltér a legfelsőbb kéziratok rendes, megszokott formájától. A legfelsőbb kézirat jelzi azt, mi volt a korona álláspontja a válság folyamán és megokolja azt is, miért alkotódott meg az új kormány azon a módon, amint megvan.

A hivatalba lépő új kormány tagjai a következők:

Báró Fejérváry Géza: miniszterelnökség, pénzügy, a latere.

Kristóffy József: belügy.

Vörös László: kereskedelemügy.

Lukács György: közoktatásügy.

György Endre: földmivelésügy.

Lányi Bertalan: igazságügy.

Bihar Ferenc: honvédelem.

Kovacevics István: horvát miniszter.

H i r e k.

Ürnapja. Holnapután, csütörtökre lesz Ürnapja. A kath. egyház egyik legmagasztosabb ünnepe ez: az Oltári szentség ünnepe, amikor a négy világtáj irányban elhelyezett négy sátor oltárhoz körmenetben járulva, imádják a bivek a legméltóságosabb szentséget. E szép ünnepen a templom teljes díszítéssel és a misén résztvesznek az összes hatóságok.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Farkas Lajos ujvidéki törvényszéki joggyakorlatot az ujvidéki járásbíróvához aljegyzővé nevezte ki.

Ev. ref. istentisztelet. A zombori ev. ref. gyülekezet folyó június 25-én d. e. 11 órakor az ág. ev. templomban istentiszteletet tart, melyen az urvacsoportot a jelentkezett gyermekek konfirmálása fogja megelőzni. — Somogyi Zoltán h. lelkész. Kozma László e. gondnok.

Közgyűlés. A városi könyvtáregylet vasárnap d. e. tartotta meg közgyűlését. Az igazgatói jelentés szerint Halm Ervinné urnó, Dalmay Béla, a földmivelésügyi miniszterium, Szilágyi Lajos és Pataj Sándor urak könyvadományokkal gyarapították az egylet könyvtárát. Ezért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott nekik. A számadások és az 1905. évi költségvetés tárgyalása után megválasztották az új tiszteletkört, mely a következő: Elnök id. Mihályi János, igazgató dr. Falcione Nándor, jegyző Megyesi Ferenc, pénztáros Csávosi Sándor. Választmányi tagok: Diener János, Walter Nándor, dr. Grünner Samu, Bárczy Iván, Pribil Ernő, Szól Sándor. Pótválasztmányi tagok: Czinkler Gyula, dr. Danninger Ádám. Számvizsgálók: Raisz Lajos, Henneberg Sándor, dr. Kabos Márton.

A Bács megyei Agrártakarék-pénztár a budapesti Telepítő bankkal és a Közgazdasági bankkal együtt megvette parcellázás céljából a Pucher-féle 2200 holdas borsódi birtokot, mely vármegyénknek egyik legszebb nagybirtoka s korábban Latinovits Ernőé volt.

Esküvő. Ma délután 5 órakor vezeti oltárhoz Buzik István pénzügyi számtiszt Deogárió Irén kisasszonyt.

beliek jobban szeretnek ezekben a hullámzó utcákban sétálni, mint a Plaza Fernando n.

Egynémelyik szépségnek egész táborában van, mikor leül fagyaltozni. Vannak, voltak mindig női kiválóságok George Sand-ok. Ennek az érdekes szép asszonynak, (Dudevant marquis neje) férj nevű francia írónőnek szerelméért, a szerelemnek két nagy dalnok a rajongott, Chopin Frigyes zeneköltő és Musset Alfred költő.

Az utcákban este is láthatók még az utca fölötti átellenes, félig mór jellegű házak magasában a kifeszített szövetek, melyek a délidő forró sugarait tartják föl. Menekülnek előle. Egy kis gépezet segítségével feszítik ki a vékony, erős köteleket, huzzák le föl a ponyvákat. Olyan utcát, mint Magyarország fő- és királyi székvárosában az Andrássy nevére elnevezett, mely palota soraival Budapestnek máris világvárosi jellegét kölcsönöz, itt ne keressünk. Az utcák Sevillában ragyogóak, színesek, semmi egyebek.

Mind a térre siet, ifju, öreg, hol a majo, a kiöltözött, feje bubján hosszú fátyolt viselő majával jól mulat. Irigykedő elszontyolódással nézzük őket. Egy magános

maja ajkáról igen szelid hangok érnek hozzánk. Aki Sevillában, a keleti zsebongásban, a szerelem hazájában nem jól mulat, az vessen magára.

A táncból, sőt már Madridból ismerjük a majat, majot. Kik ők voltaképpen?

A majo vagy manola, fiatal, kacér, szép leány, akivel könnyen lehet alkalmi ismeretséget kötni, ha még nincs neki, vagy ha van is neki, de nincs közel a majoja, aki rendszeren a szeretője. A majo háta mögött ülve, egy — rendszeren fölcifrazott — lovon nyargal vele, ha kirándulásra mennek. A majo alacsony származású, de több esetben fölviszi Isten a dolgát.

A majo se valami előkelő származás, fia valamely vagyonos polgárnak vagy parasztnak, aféle kisebb uracs, feszítő gavallér, aki föltűnéseltésre utazik és a nőknek udvarol. A majo és majo könnyen megértik egymást, egymást könnyen fölismerik, mert hiúságukban föltűnően öltözködnek. Majo és manola, egyképpen színpadias alak. Keresik egymást, nem szalasztják el a szerencsét.

(Vége köv.)

A zombori szerb nőegylet új elnöksége.

Mint ahogy Vukicsevits Katinka, az egylet eddigi volt elnöknője családi gyászára való tekintetből leköszönt és ezen szándékában követte őt társnője is dr. Drakulits Pálné alelnöknő, ennél fogva ezen állások betöltésére rendkívüli közgyűlés lett f. hó 18-ának délutáni 5 órájára a szövetkezet helyiségébe egybe hívva. Az egyleti tagok igen szép számban voltak jelen és a választmány javaslatára elnökül meg lett választva egyhangulag nagy lelkesedéssel dr. Popovits Istváné szül. Drakulits Darinka urasszony. A megválasztott új elnököt küldöttség hívta meg a közgyűlésre, ahol megjelenve, nagyon rokonszenves fogadásban lett részesítve és miután az elnöki széklet elfoglalta, a nőegylet nevében özvegy Nikollits Zsófia urnó üdvözölte, kérve, hogy ezen az emberi szeretet szolgálatában álló egylet érdekeit megvédeni és azok gyarapítására igyekezni sziveskedjék. Alelnökül Kálits Döméné urasszony lett megválasztva, míg az eddigi elnököt, Vukicsevits Katinka urnót pedig tiszteletbeli elnökötül választották meg. Ezután még a választmányba beválasztották Zeivánovits Pálné, Pávlovits Olga és Jakovlyevits Zsófia urnókat és ezzel a közgyűlés véget ért. Imitt még megemlítjük azt, hogy ezen közgyűlésen el lett határozva az is, hogy a nőegylet a szerb dalárdával együttesen a Sikara erdőben f. évi június hó 25-én mulatságot rendez.

A Schweidel-szoborbizottság társasvacsorája.

Az a derék bizottság, mely harmadféleleveli szakadatlan munkában megajándékozta városunkat az első vértanuszoborral, folyó hó 17-én szombaton délután fáradságának gyümölcse, a pompás emlékmű előtt lefényképezte magát, hogy egy szép közös emléke legyen a dicső napokról a jövőben, este pedig a polgári kaszinó helyiségében barátságos társasvacsorára gyűlt össze a leleplezés alkalmával rendezett műkedvelő előadásban, valamint a vendégek elszállásolásában s a külső rendezésben vele együtt fáradt szereplőkkel egyetemben. A társas lakomán részt vevő hölgyek és férfiak száma meghaladta a százat. A rendezőség a vacsora színhelyévé a kaszinó kerthelyiségét jelölte ki, azonban a kedvezőtlen időjárás miatt kénytelen volt ezen tervétől elállani. A vacsora a kaszinó nagyszobájában folyt le, mely a megeredő eső dacára fél 9 órakor teljesen megtelt intelligens közönséggel. A műkedvelő előadásban, az élőképpen szerepelt „angyalok” csekély kivétellel részt vettek a vacsorán és az azt követő táncból is kivették részüket, mint méltán megérdemelt jutalmat. Az első felköszöntőt Vértesi Károly, a szoborbizottság elnöke mondotta el Mátray Gy. Lajosra és a vacsorán jelen volt fiára, mint a Schweidel szobor jeles alkotójára. Az utóbbit a közönség zajos ovációban részesítette. Azonkívül Rác Soma Schweidel szoborbizottsági alelnök indítványára és fogalmazásában a következő, az összes megjelent bizottsági tagok által aláírt sürgönyt küldötték a megjelenésben hivatalos elfoglaltsága miatt akadályozott művészeknek: „Kik a törhetetlen köteletségérzet s még a halállal is nyugodtan szembenéző hazaszeretet vértanujának eszméjét megfogantották, üdvözlik a mestert, ki ez eszmét művészi ihlettel egész ország csodálatára megvalósította.” Felköszöntőt mondott még Buday Gerő, a szoborbizottság titkára Vértesi Károlyra, ki nek a szobor feiállításának eszméje köszönhető. A vacsorát, mely 11 órakor ért véget, tánc követte, mely reggeli négy óráig tartott. A rendezés fáradságos munkáját és a házigazdai tisztet Prokópy Imre töltötte be a tőle megszokott szeretetreméltósággal. A szoborbizottságnak pedig a résztvevő közönség nevében a szép figyelemért ezuton mondunk köszönetet.

Aratás előtt. Az államvasutak osztálymérnöksége figyelmezteti az arató gazdákat, hogy learatott terményeiket a vasuti pálya tengelyétől legalább is 130 lépés távolságra helyezték el, máskülönben, ha mozdony szikrájától esetleg a kazal tűzet fog, a vasut nem fizet kártérítést.

Fáról lezuhant gyerek. Mikies Antal fogházorrmester vasárnap d. u. feleségével együtt kiment a Sikaraba megnézni a kukoricáját. Épen kiért, mikor egy magas fa tetejéről egy fiú lezuhant a földre a fa alatt álló pajtása mellé. A szerencsétlenül járt gyermek, ki madárfészek után mászott fel a fára, mozdulatlanul ferült el a földön és szájából orrából bugyogott a vér. Pajtása ijedtében elszaladt. Mikies fogházorrmester fogta a szerencsétlen 9 éves fiúcskát, elvitte a legközelebbi kúthoz és megmosta. Miután a hideg víz magához térítette s meg tudta mondani, hogy szülei a bezdáni kapunál laknak, egy épen ott levő fiakeren hazaszállították.

A bácskai komlótermelők egyesülete. A vármegyei gazdasági egyesület a bácskai komlótermelők egyesületének létesítése céljából már széjjel küldte az aláírási felhívási íveket s mint halljuk, már serényen folyik is az aláírás. Reméltük, tekintve ezen egyesület nagyfontosságú célját, hogy egyetlen egy termelő sem fog a tagok sorából hiányozni. Amennyiben valaki ily ívet nem kapott volna s óhajtaná, forduljon a gazdasági egyesülethez vagy dr. Hirmanu Ferenc ügyvédhez (lakik Zombor, Szöntai ut 216 szám alatt). Egyben tájékoztatást megjelöltük, hogy amennyiben az összes termelővel az íveken közölt határidőig vagyis június hó 20 ig az aláírás eszközölhető nem volna, akkor mivel a közgyűlés csak jövő hó elején tartható meg, az aláírási határidőt e hó 25 ig meghosszabbítjuk, mely határidőnek letelte után azonban az ívek pontos beterjesztését kérjük.

Feldult lakás. Szabadka város kellő közepén, a piactér és Batthyányi utca sarkán lévő Rádics Dusan tulajdonát képező házban szombat reggel nagy stíltű betörést fedeztek fel a hazbeliek. Janó Mátyás házmester vette észre korán reggel, hogy a lépcsőház emeleti bejárója nyitva van. Azonnal jelentést tett arról a háztulajdonos megbízottjának, akivel együtt felmentek Rádicsék lakásába, amelyet teljesen feldulva találtak. A bejáró ajtajának üvegablaka betörve, a bejáró előtti vasrácsot pedig összetörve, a háztulajdonos lakását képező ház szoba pedig teljesen feldulva voltak. A rendőrségnél rögtön jelentést tettek, mire a helyszínen megjelentek a rendőrség közegei és a vizsgálat során megállapították, hogy a betörést a helyi viszonyokkal ismerős egyének követhették el. A feldult lakásban óriási össze vászrészben hevertek a szekrényekből, fiókokból kidobált holmik, ruhaneműk s mintegy 3000 forint értékű ezüst evőeszközök. Egyik szobába, amelyben állítólag 1200 korona értékű ékszereket tartalmazó láda van, a betörők nem hatoltak be s mivel a háziak jelenleg birtokukon tartózkodnak, nem volt megállapítható, hogy a ládát magukkal vitték-e. A takarékpénztári könyveket, készpénzt és értékesebb ékszereket tartalmazó Wertheim szekrényt felnyitni nem bírták. A pénzszekrényt feldöntötték, ajtajának fogóját letörték, de a lapos véső, melyet a zárba illesztettek, beletört s így munkájukat nem fejezhették be. A lakás összes kulcsaihoz úgy jutottak, hogy az asztal lapját, amelyben a kulcsok voltak, srófhúzóval felnyitották. — A rendőrség már nyomában van a betörőknek.

Kiházásitási egyesület. Ujvidéken megalakult 1903. év január 18-án egy kiházásitási egyesület, mely mai napig több mint 54000 koronát fizetett ki tagjainak. Az egyesületnek 4 csoportja van már 600—600 taggal. Már 1/2 évi tagság jogosítja fel a férjbezmenőt 400 korona felvételére, mely évenként nő, úgy hogy aki 5 év múlva férjhez megy 4 csoportból $4 \times 500 = 2000$ koronát kaphat nászjutalékkul. Közelebbi felvilágosítást adhat helyben Ránay Sándor vagy Belohorszky Károly egyleti elnök Ujvidéken.

Szomorú szabadság. Obecséről írják: Kéringer Ferenc 86. ezredbeli szakaszvezető a pttnkörsdi ünnepekre szabadságra jött baza, de szomorú lett ez a szabadság a családra, mert súlyos baj érte. Ugyanis Kéringer a revolvert tisztogatta, azzal babrált, miközben az elsült és a golyó

a katona mellébe fúródott. Szülei azonnal orvosért futottak, aki ápolás alá vette a legényt, ki is már jobban van, bár a golyót nem sikerült a bordák közül kivenni.

Elkeseredett vízholdó. Homolya György zentai vízholdónak az a rossz szokása volt, hogy ahányszor hazament a vízholdából, mindannyiszor jól elverte a betegágyban fekvő feleségét. Pénteken is ezzel a bázisszerrel próbált segíteni a beteg asszony baján. Fia emiatt beszaladt a rendőrséghez és feljelentette apját. A rendőrkapitány megfenyítésül 2—3 órai elzárásra hálta Homolyát. Homolya nagyon a szívére vette a szégyenét és mikor hazament a dutyiból, annyira elbusulta magát, hogy elakarta magát emészteni. Megevett 3 drb 2 kros szivart, azután a felesége orvoságából is jól felbajtott s lefeküdt, hogy csendesen bevárja a halált. A várva várt halál ugyan nem következett el, hanem ehelyett iszonyu fájdalmak következtek a gyomrában, amire aztán éktelen jajgatásba tört ki. A házbellek orvosért szaladtak, aki ellenszert adott be Homolyának és így most már mi baja sincsen.

Öngyilkosság. Vasárnap délután Dorotits István zombori napszámos az ablakfélfára felakasztotta magát, s mire tettét észrevették, már meg volt halva. Dorotits István egy ízben már megkísérelte az öngyilkosságot, de akkor tettét idejekorán észrevették és megmentették az életnek. Amostani öngyilkosságot afeletti bánatában követte el, mivel sehoh semminemű munkát nem kapott.

Művészet — Irodalom.

Két amerikai könyv. Nincs még tíz esztendeje, hogy Amerikáról való fogalmaink nagykoruakká lettek. Ma már valamivel jobban vagyunk e pontban. A közép, fájdalom, nagyon is jól ismeri Amerikát és a művelt osztály tudásának forrásai is bőven buzognak. A múlt év egész áradatját ontotta ki a st.-louis-i kiállítás alkalmából az érdeklődőknek és a ki kiment, az hozott magával egy csomó élményt és emléket, a melyet lázas sietséggel fújt föl vaskos könyvvé, vagy legalább is ciklusos újságközleményre. De a ki sokat utazik és keveset gondolkodik, hajlandó úgy tekinteni minden várost, mintha az az idegenforgalom számára készült volna s érte élne kizárólag. Mivel ő maga egyedül és elhagyatottan bolyong az ismeretlen utcákon, arról teljesen megfeledkezik, hogy ebben a városban vannak emberek, a kik itt élnek le egész életüket, születésüktől halálukig, nem az egyik gyorsvonattól a másikig; itt élnek, dolgoznak, szenvednek, családot és községet alkotnak, sajátos szokásokat fejlesztenek, külön hagyományaikból táplálkoznak. A ki ebbe az életbe nem tekintett bele, az ismerheti a város holt részeit, muzeumait, képeit, szobrai, utcáit, tereit, temetőit és pályaudvarait; de azt, a mi benne elsősorban érdekes, nem ismeri. Ezért tartom én tresnek a mi sok Amerikatudósunk fecsegését; azért köszöntöm őszinte örömmel azt a két könyvet, a mely a Budapesti Hirlap kiadásában a napokban megjelent. Az egyiknek szerzője George Horace Lorimer, címe: Egy dollárkirály levelei fiához; a másikat Charles Eustake Merriman írta, A dollárkirályi levelei papájához néven.

A két könyv egy testvér. Lorimer pompás levelei íblették Merrimant a válaszoló levelek megírására.

A dollárkirály, John Graham, a csikágoi disznóhúsnyagkereskedő, a kit a börze a Vén disznó gyöngéd melléknévvel tisztelt meg. Az öreg ur alant kezdte és erre nagyon büszke. Élelmessége, szorgalma, esze a leg-

nagyobbak közé emelte. Fiát, Pierrepontot a bosztoni Harvard egyetemen nevelteti, de igyekszik kordában tartani és mibelyt lehet, beveszi az üzletébe heti nyolc dollár fizetéssel; alája rendeli egy darva, erósmarku üzletvezetőnek, kiküldi utazónak, fokonkint teszi meg könnyvezetőnek, majd helyettes osztályfőnöknek és mikor a fiú megházasodik, csak akkor enged neki heti hetvenöt dollár fizetést. De a nyolc és a hetvenöt dollár közt husz levél van és a husz levélben rengeteg sok intelem az élet minden mozzanatáról, a a tanulásról, műveltségről, a szerelemről, és a házassági ígérlet megszegésének minősített vétségéről, az utazókról és a vevőkről, a vicekról és a sületlenségekről. S az öreg ur minden elmés megjegyzését szereti egy egy történetkével fűszerezni, a mely illusztrálja köznapi, de józan és talpraesett filozófiáját.

Csak hogy Pierrepont urnak is megvan már a maga külön filozófiája, a mely nem egy lényeges pontban eltér a Vén disznó életbölcsestétől. A dollárkirályi már szégyenli, hogy nagy vagyonának zsirszaga van és ő maga a Kis malac melléknévvel él; neki már arisztokrata bajlamai vannak és ezért föllázad az üzletvezető zsarnoksága ellen; mire helyettes osztályfőnök lesz, már fölslegesnek érzi és kidobja azt, a kinek ő a helyettese. De a jó vér benne sem tagadja meg magát; a könnyelműség ifju évei hamarosan lezajlanak, aztán belőle is fiatal fővel jóra való férj lesz, a ki épp úgy elősméri szép kis felesége igáját, mint a papája. És aztán elejétől végig jókedvű, aranyos humoru, mulatságos fickó ez a Kis malac. Néha nagyon szemtelentül beszél a papájával, de azt nem vesszük tragikusan: hisz ő sem gondolja komolyan.

Mennyi minden okulás kínálkozik ebből a két könyvből! Csikágot, a vagyonért való tülekedés gyújtópontját, Newyorkot, a szédelgők és milliárdosok hazáját, a hideg és előkelő Boszton sokkal világosabban látjuk belőlük, mint a legjobb utirajzból; s miud ezen tul még otthont látunk, családi életet és pedig egy érdekes család életét.

Ez a könyv azok közé tartozik, a melyeket mindenkinek el kell olvasnia. Minden kor, minden osztály, minden foglalkozás talál benne valamit, a mi különösen rá nézve érdekes és tanulságos. Elsőül a magyar ifjuságnak ajánljuk szeretettel. A mi fiaink sokszor szánandó áldozatai az elavult, fárasztó és egyhangu ismeretközlésnek, mely vagy a rég letűnt századokban, vagy a felhők között kóvályog; egy kis friss életet, gyakorlati bölcseséget és emberi erkölcsöt tanulnak Lorimer és Merriman könyveiből. — Egy-egy könyvnek az ára négy korona. Megrendelhető a Budapesti Hirlap könyvkiadóhivatalában vagy bármely könyvkereskedésben.

Dárius király kincseit mai napig emlegeti a világ. Milyen gazdag és hatalmas uralkodó volt Dárius király valóban, hogy rengeteg kincsei honnan eredtek, azt a Világ Történelmének m. beti füzete mondja el és érdekes képekben mutatja be Dárius korának történetét. Színes műmelléklete megkapó jelenetet mutat be. Valóban érdemes foglalkoznunk ennek a vállalatnak a termékével. Olcsón, kitértő előadásban korra és történetre vonatkozólag egyaránt szemléltető munkát ad és buzgó munkásságot fejt ki, hogy a munka oda kerüljön mindenkinek az asztalára. Olcsóságánál, könnyű hozzáférhető-

ségénél fogva ez a vállalat rövid idő múlva elmondhatja magáról, hogy az általános műveltség előmozdításához számottevően hozzájárult; mert a világtörténelemnek ismerete alapfeltétele a műveltségnek és amely vállalat ilyen pazar gazdagságu munkát, jó, becses irodalmi terméket ad azért a rendkívül olcsó árért, az valóban a magyar általános műveltség körül szerzett magának érdemeket. A munkát a „Globus” műintézet adja ki és mutatónyezámot annak, aki kér, ingyen és bérmentve küld a Világ Történelme kiadóhivatala, Budapest, Aradi utca 8.

Teljes regény 20 fillérért. Ezt nyújtja olvasóinak legújabb füzeteiben az „Érdekes Könyvtár”, a világ e legolcsóbb folyóirata, bebizonyítván ezzel is, hogy semmi áldozattól nem riad vissza, csak hogy rohamosan gyapodó olvasó közönségének legmesszebbmenő igényeit is kielégítse. — A füzete nagy rojtvény pályázat is hirdetés, melynek megfejtői egy teljes „Magyar Lexikon” t, egy sorozat „Klasszikus regénytár” t és egyéb díszműveket nyernek. „Érdekes Könyvtár” előfizetési ára félévre 1 korona. Mutatónyezámot ingyen küld „Érdekes Könyvtár” kiadóhivatala (Budapest, V., Kálmán-utca 2.)

Közzgazdaság.

A szimmentháli növendékmarha neveléséről és táplálásáról.

(Vége.)

A nyári takarmány lucernából és 2 kg. abrakból áll s a lucerna természetesen szalmával keverve lesz etetve. A bikák, hogy a szükséges mozgásban részesüljenek, a melegebb hónapokban jártatva és fürösztve lesznek naponként 3—4 órát s a többi idejüket a kifutóban töltik, megköltve pedig csupán az etetés és tisztogatásnál lesznek. Idősebb bikáinkat, hogy ne unatkozzanak és a folytonos ugrádozással erejüket hiába ne pazarolják, rendszeresen igazazzuk: a könnyebb munkákat: trágyaszéthordást, tengeriszárbehordást ezek végzik s szinte örül a felkünk, ha látjuk, mily serényen húzzák a trágyával megrakott két-kerekű tomport. A könnyű kezelhetőség végett mindannyi befogandó bika orkarikát kap. A két tenyészbika a tehénészet takarmány- és szalmaszükségletét látja el. Kezdetben marszerszámot alkalmaztunk befogásukra, utjabban azonban a homlokjárumba való befogás célszerűbbnek bizonyult. E jármozás mellett bikáink szelidek, könnyen kezelhetők lesznek és nem kell tartanunk az oly korai elmehezedéstől. Bikáinkat eddigelé egy pár uradalom kivételével mind a horvát kormány vette meg a községek számára; áruk 450—550 korona között diferál, egyes példányoknál azonban jóval magasabb árat is értünk el.

Az üszőborjuk, mint említettem, 8—10 hónapos korban a legelőre kerülnek. Legelőnk a közelben terülnek el és normális évjárásban május 10-től egészen okt. végéig kint maradnak az üszők. Abraktakarmányt a nyár folytán csupán a fiatalok kapnak 1½ éves korukig, még pedig 1 kg. borsódarát és ½ kg. kukoricadarát szecsával keverve. Ha a szárazság beáll, akkor éjjele az összes növendékjóság kevés zöldtakarmányt kap, ősz felé pedig a szükséghez képest az idősebbek is abraktakarmányt; reggel kihajtás előtt azonban mindig zabszalmát vagy az összeszedett izéket adjuk nekik. Nyár folyamán a növendékmarha a majorban lévő kifutóban hál, ősszel pedig ha beáll a hideg és

esős idő, akkor a növendékmarha a számukra főtartott télellistállóba hajtatik, ahol mindenik megköltve, rendszeres etetésben és tisztogatásban részesül. A téli etetési idő reggel 4 és délután szintén 4 óra. Az abraktakarmány adagolása változik a száraztakarmány mennyisége és minősége szerint.

Abraktakarmány fejében ½ kg. kukoricadarát, ½ kg. borsódarát és 1 kg. olajpogácsát kapnak az üszők, szénát pedig szűk években csupán a fiatalok kapnak 3 kg. ot darabonként. Az említett abraktakarmány mellett még kukoricaszárát, bevermelt kukoricaszár-szeccskát és zabszalmát etetünk. A kukoricaszár vágására és behordására nagy gond fordítatik, s a növendékmarha úgy eszi, mint a salátát. A felszeccskázott és bevermelt tengeriszárral ez éven feltűnik először kísérletet, még pedig kedvező eredménnyel, mert az állatok a bevermelt és szeccskázott szárat nagyon mohón fogyasztják el; végre a takarmánynak még hiányzó részét megadjuk a gondos tisztogatás és jó bánásmód által. A könnyebb tisztántartás végett minden borju le lesz nyírva, a kisebb borjuk és bikák lónyíró ollóval, a nagyobb üszők pedig marhanyíró ollóval. Ily módon az állatokat tisztán tartani csak fele munka. Az üszők 2 éves korban, a jobban kifejtettek pedig már másfél éves korban kerülnek bika alá.

Megemlítem még azt, hogy miután gazdaságunkban a kalászos eddig nagyon kis helyet foglalt el (évenként mintegy 180 k. h.), a számos marhaállomány pedig felülmúlja a 200 darabot is, azért a szalma megtakarítása céljából az állatok alá kukoricaszárát rakunk sorlába, még pedig úgy, hogy a kéve csak az istállóban lesz kioldva és szépen kiterítve s erre jön aztán az alomszalma. Az almózásra szolgáló szár egy részét a marha által el nem fogyasztott köréből kapjuk, ami különben a trágyadombra dobva, nagyon nehezen korhadna el, míg így elérjük azt, hogy 8—10 napig az állatok alatt maradvá teljesen szaturálódik a hig ürülékkel. Így jut ki a trágyadombra, amit minálunk a kifutó helyettesít, amennyiben az istálló egy kifutóval van összekötve. Az állat alul kikerült trágya tehát mind ide kerül, amit aztán a szabadon mozgó egy növendék, mint igásállat jól összetapos. E kifutókban lesznek a nyári hónapokban az igások is etetve, az e célra fölállított etető jászakból. E módszer szerint a trágyakérdés megkönnyítettik, amennyiben a folyton rajta táncoló növendékmarha és az igás jóság azt kellően összetiporja, de etetővályuk gyakori változtatása itt elkerülhetetlen. E módszer mellett mondhatom egészen kielégítő trágyát kapunk; (a száraz időjárás alkalmával a trágyadomb természetesen öntözve lesz) s ezért a trágyakezelés e módját nem tudom kellőleg gazdatársaim figyelmébe ajánlani.

Megemlítem még, hogy minálunk a növendékállatok egészségi állapota teljesen kielégítő. A szopóborjuknál ritkán ugyan, de előjön a hasmenés, amit azonban néhány csepp ópiumtinktúrával azonnal megszüntetünk. Gyakoribb a külső szürke hályog a nyári hónapokban, amit kalomel por alkalmazásával 4—5 nap alatt könnyen ki lehet gyógyítani. Járványos betegség eddigelé még nem fordult elő.

E pár sorban óhajtottam vázolni a gazdaságunkban divó növendékmarha-fölnevelési módot, tettem pedig ezt azért, hogy megismertessem gazdatársaimmal a minálunk kipróbált és mondhatom jól bevált nevelési

módot. Nagyon üdvös volna, ha gazdatársaim szintén közzétennék nevelési módszerüket, s nem titkolnák azt, mit sajnos oly gyakran lehet tapasztalni; hisz a nyilvánosságra hozatallal nemcsak saját állományuk emelését, hanem kedves hazánk állattenyésztési ismereteit is egy lépéssel előbbre vihetnék.

Koncskó Zoltán.

HIRDETÉSEK.

Ad 5709/polg. 1905. szám.

Hirdetmény.

Mellyel közhírré teszem, hogy Bartol Pál és társainak Bugadzsia János Doroszló község bírása és társai ellen Doroszló község határának tagosítása iránt folyamatba tett ügyben a zombori kir. törvényszék mint urbéri bíróság 5709/P. 1905. sz. a. kelt végzésével az előnyomozás és a volt urbéres birtokok jelenlegi tulajdonosainak megszavaztatása végett kiküldetvén, e végből határnapul 1905-ik évi július hó 13-ik (tizenhárom) napjának délelőtti 9 óráját Doroszlón a községbázára kitűztem.

Értesitem egyben érdekeltet, hogy a szavazásra jogosítottak névjegyzéke a szavazás napját megelőzőleg 8 napon át a szokott hivatalos órák alatt Doroszlón a községbázán az érdekeltet által való megtekintetésre nyitva tartatik s hogy az ellen észrevételeiket vagy kifogásaikat fenti határnapon a szavazás megkezdése előtt a bírói kiküldettnél szóval vagy írásban előadhassák.

Értesitem még érdekeltet, hogy szavazni személyesen vagy e célra különösen meghatalmazott által és pedig közjegyzőileg bítelesített meghatalmazás alapján lehet, továbbá, hogy a gyámság vagy gondnokság alatt álló érdekeltet helyett a gyámok s illetve gondnokok, avagy az illetékes árvaszék által kirendelt ügygondnok szavazhatnak s végül, hogy a meg nem jelenők vagy a szavazástól egyébként tartózkodók a tagosítást kívánókhöz csatlakozottaknak fognak tekintetni.

Zomborban, 1905. évi június hó 14-én.
A kir. törvényszék.

Szondy Mátyas.

kir. tszéki bíró, mint kiküldött.

3381. szám.

kg. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községében megürült évi 500 korona javadalmazással egybekötött 2. számú gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik; felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a keresztlevel, katonagazolvány, orvosi bizonylat és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt sajátkezűleg irt kérvényüket az 1905. évi június hó 22-éig az előjárásnál annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó egyén ruházatát sajátjából köteles fedezni, lőtartásról önmaga gondoskodik.

Kiszolgált altisztek és a csendőrségnél szolgált egyéneknek előny biztosítatik.

Topolyán, 1905. június hó 10-én.

Előjáróság.

Rechnitz József

okl. táncos

táncintézet Zomborban, a Vadászúti szálloda dísztermében.

Engedélyezett akadémiai képzőintézet, esztétikai testgyakorlat, tánc és illemtan tanítására. (Elsőrangú intézet.)

Van szerencsém Zombor város és vidéke tisztelt közönségének becses tudomására hozni, hogy

táncintézetemet

Zomborban, a Vadászúti szálló dísztermében 1905. évi július hó 1-én megnyitóm.

Tanítási órák: gyermekeknek és tanulóifjúságnak délután 5—7 óráig; felnőtteknek este 8 órától kezdve.

Külön boston-kurzus nyitatom.

Jelentkezni, illetve beiratkozni lehet naponta lakásomon: Rókus-utca 35. szám.

Kiváló tisztelettel

Rechnitz József,

2-1

okl. táncos.

3114. szám.

kig. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Péterrévén leköszönés folytán üresedésben levő 800 korona havi előleges részletekben kiszolgáltató évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám **foljó évi július hó 31-ig** terjesszék be.

A szerb nyelv tudása kívánatos. Obecse, 1905. június hó 14-én.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott róm. kath. egyházközség az újvidéki róm. kath. plébániatemplom helyreállításának biztosítására **f. évi június hó 24-én délután 5 órakor** az újvidéki róm. kath. egyházközség irodájában zárt írásbeli árlejtést tart, melyre a vállalkozni óhajtok tisztelettel meghívatom.

Az előírt költségvetés összegei: Kőműves munka 881 kor. 12 fl., ácsmunka 10679 kor. 50 fl. és bádógos munka 5263 kor. 96 fl. Összesen 16824 kor. 58 fl.

A munkálatokra egyenként és összesében is lehet pályázni, de az egyházközség határozottan fentartja magának a jogot, hogy a munkálatokat akár egyenként, akár együttesen, tekintet nélkül az ajánlat összegére vagy az ajánlattevőre, a pályázók közül bárkinek kiadassa.

A pályázat zárt borítékú írásbeli ajánlat útján eszközlendő; melyhez az előírt összeg 5% a mint óvadék készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban melléklendő, mely összeg az 1-ső kereseti kimutatás alkalmával 10% ra egészített ki.

Az építésre vonatkozó tervezetek, a költségvetés és a szerződési feltételek a hitközség irodájában 8—12 ig és 2—4 óráig betekintethetők.

Későn beérkező vagy hiányosan felszerelt ajánlatok figyelmen kívül maradnak. Újvidéken, 1905. évi június hó 16. án.

Dr. Ámon Pál, 2-1
plébános, hitközségi elnök.

Balla Árpád, Juhász Jenő,
I. syndikus. hitközségi felügyelő.

Eladó növények.

Szobafenyő

„Araucaria”

„Excelsor”

szép, erőteljes példányokban kaphatók a városi kertészetben.

3607/kig. 1905. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Topolya községében megürült évi 500 korona javadalmazással egybekötött 4. számú gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitatom; felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy a keresztlevel, katonaisgolvány, orvosi bizonylat és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt sajátkezűleg irt kérvényüket az **1905. évi június hó 29-éig** az előjárásnál annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételét nem fogom.

Megjegyeztetem, hogy a megválasztandó egyén ruházatát sajátjából köteles fedezni.

Kiszolgált altisztek és a csendőrségnél szolgált egyéneknek előny biztosítottatik.

Topolyán, 1905. június hó 17-én.
Előjáróság.

Kitünő minőségű királyhalmi

fehér bor

literenkint 60 fillérért zárt palackokban kapható

Markovits József

kereskedésében

2-2

Schweidel József-utca.

1611/kig. 1905. szám.

Pályázati hirdetmény.

Zsabya községben üresedésben levő és évi 720 korona fizetéssel egybekötött irnoki állásra pályázatot hirdetek és felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **foljó évi július hó 1-éig** nyujtsák be.

Zsabyán, 1905. június hó 7-én.

Nikolits Izidor,

2-2

főszolgabíró.

Allást keres

egy 40 éves, róm. kath. nős férfi, mezőgazdasági birtokban botos ispán vagy gazdának, ki fiatal korától a gazdaságban jártas, sőt az állattenyésztésben is teljes előnyösséget nyújt, a magyar anyanyelven kívül, mit írásban is bír, beszél német és szerb nyelven. Cím: **Halasy József Zombor,** Antal-utca 198. sz. 3-3

405. szám.

1905.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1904. évi V. 1656. számú végzése következtében Loncsár K. Iván sziszeki lakos javára Lengvári Ferenc bezdáni lakos ellen 657 kor. 74 fillér és járulékaik erejéig 1904. évi december hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1065 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle butorok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróság V. 165/9. 1904. sz. végzése folytán 657 kor. 74 fl. tőkekövetelés, ennek 1904. évi június 2-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 53 korona 60 fillérben bíróság már megállapított költségeik erejéig Bezdánban a dunai állomáson adós lakásán leendő eszközzésére 1905. évi június hó 26-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fogom adatni.

Zomborban, 1905. évi június hó 9-én.

Styrum Mór,

kir. bir. végrehajtó.

Gyümölcsstermelők,

akik szándékoznak mindenemű gyümölcsöt nagyban egész nyáron át Bécsbe szállítani, sziveskedjenek címüket velem tudatni.

2-2

Eugen Hoffmann

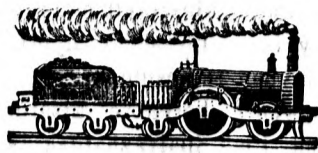
Bécs, XIV/3., Ullmannstrasse 43. I. 6.

Rohonczy Gida

**Törökbecse Gyöngyszigeti teli-
vér ménes telepén 7 drb szám-
feletti anyakanca eladó, ára
100 forinttól 500 forintig.**

Levélcím: Rohonczy uradalom Törökbecse. 3-3

1905

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ERVÉNYES 1905. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.		
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55	
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.51	1.52	10.00
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind.	SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39	1.26	9.08
	1.56	4.48		7.10	6.01		Csantavér		10.26	6.53		1.02	8.18
	2.21	5.09		7.25	6.27		Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.41	7.31
	2.47	5.36			7.05		Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.14	
	3.07	5.55		7.55	7.27		Verbász		9.06	5.37	8.39	11.57	
	3.28	6.17			7.46		O-Kér		8.41	5.13		11.39	
	3.45	6.34			8.13		Kiszács		8.21	4.54		11.21	
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.46	4.30	7.56	11.00	

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
	4.00	7.12	1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15	3.23	6.50		
	4.11	7.23	1.25		Baja-szállás		9.08	3.15	6.42		
	4.25	7.35	1.38		Vaskút		8.53	2.59	6.26		
	4.51	8.00	2.01		Gara		8.32	2.37	6.00		
	5.09	8.17	2.16		Pigycsa		8.17	2.17	5.35		
	5.37	8.45	2.39		Sztanisics		8.00	1.57	5.12		
	5.56	9.03	2.56		Gákova		7.36	1.28	4.40		
	6.15	9.22	3.14		Nenadics		7.15	1.08	4.16		
	6.25	9.32	3.23	érk.	ZOMBOR (v. k.)	ind.	7.05	12.57	4.05		
2.25	6.51	3.51		ind.	ZOMBOR (v. k.)	érk.	6.20	11.20		7.00	
2.31	6.57	3.57			Zombor-vásártér		6.13	11.13		6.52	
2.41	7.07	4.07			Fernbach-szállás		6.04	11.04		6.41	
2.50	7.16	4.16			Zsárkovác		5.56	10.56		6.32	
3.06	7.30	4.30			Ó-Sztrapár		5.42	10.42		6.15	
3.35	7.49	4.49			Bresztovác		5.27	10.28		5.51	
4.05	8.10	5.12			Hódságh		5.02	10.02		5.21	
4.46	8.35	5.37			Parabuty		4.33	9.45		4.43	
5.00	8.49	5.51			Paraga		4.22	9.25		4.10	
5.40	9.16	6.09	ind.	GAJDOBRA	érk.	4.04	9.09		3.26		
5.54	9.30	6.23			Bulkesz		3.50	8.55		3.11	
6.16	9.45	6.38			Petrovác-Glossán		3.39	8.44		2.59	
6.50	10.10	7.03			Futtak		3.10	8.16		2.20	
7.13	10.31	7.25	érk.	UJVIDÉK	ind.	2.45	7.51		1.40		

Oda				Szabadka—Dálya				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind.	SZABADKA	érk.	6.50	9.41	12.59	10.35	
5.25	2.26		7.25		Tavankút		6.17		12.37	10.09	
5.45	2.46	7.19	7.53		Bajmok		5.53	9.11	12.20	9.51	
6.16	3.17	7.41	8.32		Nemes-Militios		5.02	8.46	11.44	9.10	
6.30	3.31	7.53	8.50	érk.	ZOMBOR	ind.	4.40	8.35	11.27	8.51	
7.28	4.00	8.13			Prigl.-Szent-Iván			8.14	10.55	8.14	
7.42	4.13	8.23			Szóna			8.04	10.37	7.53	
7.54	4.24	8.33			érk. GOMBOS	ind.		7.55	10.25	7.40	
9.18	5.25	9.13			ind. ERDŐD	érk.		7.20	9.17	6.03	
9.30	5.37	9.23			érk. DÁLYA	ind.		7.09	9.05	5.50	

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.			sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.			
4.40	1.32			ind.	SZABADKA	érk.	8.34	5.25			
5.08	2.00				Békova		8.07	4.58			
6.19	3.21			érk.	ZENTA	ind.	6.40	3.40			
7.47	5.27				Ada		5.26	2.19			
8.10	5.42				Mohol		5.05	2.02			
8.30	6.02				Bács-Petrovószellő		4.39	1.37			
8.56	6.28	érk.	ÓBECSE	ind.		ind.	4.10	1.10			

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.		sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.40	9.50	4.25		ind.	O-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44		
5.05	10.21	4.49			Bács-Földvár		6.33	12.16	7.23		
5.27	10.48	5.10			Csurogh		6.15	11.47	7.03		
5.49	11.22	5.32			Zsablya		5.50	11.13	6.37		
6.04	11.45	5.47			Gospodince		5.31	10.44	6.21		
6.30	12.24	6.11			Temerin		5.14	10.20	6.04		
6.39	12.36	6.20			Járek		4.58	9.50	5.46		
6.53	12.53	6.34	érk.	VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31			
7.01	1.07	6.36		ind.	VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.23		
7.25	1.35	7.00	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00			

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.			v. v.	sz. v.			v. v.	sz. v.		
6.37	5.10			ind.	UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01			
7.00	5.38			érk.	VASKAPU	ind.	5.33	2.38			
7.05	5.50			ind.	VASKAPU	érk.	5.28	2.33			
7.31	6.24				Káty		5.06	2.15			
7.42	6.38				Tiszakálmánfalva		4.43	1.56			
7.57	7.00				Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41			
8.11	7.18				Vilova—Gardinovce		4.04	1.26			
8.24	7.34				Lok		3.48	1.14			
8.37	7.50	érk.	TITEL	ind.		ind.	3.32	1.00			

Oda				Hegyes-Feketehegy—Palánka				Vissza			
v. v.	v. v.			v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
6.59	6.10			ind.	HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.49	5.30			
7.21	6.33				Telecska		5.26	5.09			
7.42	6.58				Kula		5.14	4.57			
7.53	7.09				Béla-puszta		4.50	4.37			
8.06	7.28				Torzsa		4.37	4.26			
8.32	7.57				Deszpot-Szt-Iván—Pivnica		4.18	4.07			
8.49	8.15				Szilbás		3.51	3.43			
9.21	8.41				GAJDOBRA		3.39	3.31			
9.53	9.13	érk.	PALÁNKA	ind.		ind.	2.55	2.45			

Oda				Szabadka—Baja				Vissza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.		sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.
4.50	1.47	7.00		ind.	SZABADKA	érk.	9.29	12.48	10.28		
5.25	2.22	7.35			Csikéria		8.56	12.16	9.52		
6.03	2.54	8.07			Bács-Almás		8.34	11.55	9.22		
6.09	3.00	8.13			Almás		8.19	11.40	9.06		
6.38	3.26	8.42			Bikity-Borsód		7.54	11.15	8.38		
7.07	4.00	9.16	érk.	BAJA	ind.	7.17	10.40	7.47			

Oda				Szeged-Rókus—Zenta				Vissza			
sz. v.	v. v.			v. v.	sz. v.			v. v.	sz. v.		
4.20	1.40			ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	8.51	5.45			
4.43	2.04				Rószke	ind.	8.28	5.23			
5.02	2.22			érk.	HORGOS	ind.	8.07	5.05			
5.08	2.35			ind.	HORGOS	érk.	7.57	4.49			
5.21	2.58				Bács-Martonos		7.39	4.31			
5.44	3.24				O-Kanizsa		7.25	4.17			
6.04	3.54				Adorján		6.56	3.53			
6.29	4.19	érk.	ZENTA	ind.		ind.	6.30	3.28			

Oda				Kiskun-Halas—Bácsalmás—Rigyica				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.		v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
3.50	12.05	6.00		ind.	KIS-KUN-HALAS	érk.	5.44	2.27	10.24		
4.03	12.18	6.13			Kopolya		5.32	2.14	10.11		
4.20	12.35	6.29			Fehértó		5.16	1.57	9.54		
4.37	12.51	6.45			Terézhalom		5.00	1.40	9.37		
4.58	1.38	7.03			Jankovác		4.48	1.27	9.24		
5.2											

Felvétel az adai földmivesiskolába.

Az adai m. kir. földmivesiskola új tanéve folyó évi október hó 1-én veszi kezdetét, melyre az iskola igazgatósága 4 ingyenes és 15 fizetési helyre pályázatot hirdet.

Az iskola célja: a két éves tanfolyamon a fölvetett növendékeket a mezőgazdaság minden ágában — felkarolva növénytermelésnél a vidéken általában termelt gazdasági növényeken kívül különböző művelési növényeket kísérletezés céljából, állattenyésztésüknek pedig a tenyésztés megváltoztatásával a jövőben főként a pirostarka szarvasmarha, valamint angol hussertés tenyésztését űzve — leginkább gyakorlatilag kiképezni, hogy a tanfolyamot végezve, képesek legyenek saját gazdaságukat okos módon művelni s kezelni, esetleg nagyobb birtokokon mint gazdasági felügyelők, kecskészek, majorgazdák alkalmazást nyerhessenek.

Pályázati feltételek: 1. Mind a fizetési, mind az ingyenes helyekre csakis a 17. életévüket betöltött s a földmives osztályhoz tartozó ép s erős testalkattal bíró ifjak vétetnek

fel. Akik katonakötelezettségüknek eleget tettek, vagy hadmentességet nyertek, a felvételnél előnyben részesülnek.

Az ingyenes helyekre kizárólag csak szegénysorsú ifjak pályázhatnak s felvétel után ingyen részesülnek az oktatáson kívül élelmezés, lakás (ágyaművel), fűtés, világítás, mosás és orvosi gyógykezelésben.

3. Azon növendékek, kik saját költségeikre vétetnek fel, ezen ellátásért évi 300 (háromszáz) koronát tartoznak fizetni negyedéris előleges 75 koronás részletekben.

A folyamodványok **folyó évi augusztus hó 1-ig** adandók be, melyhez a következő okmányok csatolandók:

- a) keresztlevél;
- b) orvosi és ujjoltási bizonyítvány;
- c) hatósági erkölcsi bizonyítvány;
- d) iskolai bizonyítvány legalább is negyedik elemi osztályról;
- e) a saját költséges növendékek részéről írásbeli nyilatkozat arról, hogy a pályázattal kiállítva (s tanuk előtt aláírva), hogy a teljesítendő fizetéseket elvállalják s pontosan teljesítik;

f) az ingyenes helyre folyamodók részéről szilkségeltetik hiteles irat, mely feltünteti az illető szülőknek vagyoni állapotát, foglalkozását, valamint folyamodó testvéreinek számát s életkorát;

g) az ingyenes helyre folyamodók folyamodványaikhoz ezenkívül még hatósági szegénységi bizonyítványt kell hogy csatoljanak.

Megjegyzendő, hogy azon tanulók kérvénye, kik saját költségeikön ohajtanak az iskolába belépni, az igazgatósághoz címzendők, akik pedig államköltségen ohajtanak magukat felvétetni, azoknak kérvényeiket a nagyméltóságú földmíveléstudományi m. kir. miniszteriumhoz kell címezni, de az iskola igazgatóságánál beadni.

Bármilyen esetleges tudnivaló és tájékoztatás fentiekben kívül nyerhető az iskola igazgatóságánál szóban vagy írásban.

A folyó tanév végével az iskolából kilépő növendékek mint magtárosok, gazdák és felügyelők szeptember 15 ikére leendő belépésre a t. gazdaközönségnek szives figyelmébe ajánlatnak.

Az adai m. kir. földmivesiskola igazgató sága.

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

Érdem jeléül.

Páris. 1904.

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

EHRlich NÁNDOR FIA

szőlőpermetező-gyártó, épület- és díszműbádogos.

20-7

Ajánlom kitűnő minőségű saját szerkezelű szőlőpermetezőimet, melyekből **14 év óta** körülbelül **20000** db van forgalomban.

Nagy raktár

Kitűnő minőségű szőlőoltó gummiszalagokból és mindennemű permetező alkatrészekből.

Javítások a saison alatt gyorsan és pontosan eszközöltenek. * Régi permetezők becserelelnek. * Kétszónképen használható szerkezelű permetezők kiadalmak.

Minden darabért

2 évi jótállás!!

Bajai-út 11.

ZOMBOR,

BACSKA.

Bajai-út 11.

2 évi jótállás!!

↳ Viszontelárúsítóknak külön megegyezés. ↳